

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – „Evropska strategija za boljši internet za otroke“

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku na spletni strani ENVP na naslovu <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 336/08)

I. Uvod

I.1 Posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov (ENVP)

1. Komisija je 2. maja 2012 objavila sporočilo z naslovom „Evropska strategija za boljši internet za otroke“⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: sporočilo).

2. ENVP je imel pred sprejetjem tega sporočila možnost predložiti neuradne pripombe. ENVP pozdravlja dejstvo, da so bile v sporočilu upoštevane nekatere njegove neuradne pripombe. Zaradi pomena te teme želi to mnenje predložiti še na lastno pobudo.

I.2 Cilji in ozadje sporočila

3. Cilj sporočila je oblikovati strategijo za izboljšanje zaščite otrok na spletu. Sporočilo je umeščeno v okvir Agende EU za otrokove pravice⁽²⁾, Evropske digitalne agende⁽³⁾ in Sklepov Sveta o varstvu otrok v digitalnem svetu⁽⁴⁾.

4. Sporočilo temelji na štirih glavnih stebrih:

1. spodbujanju kakovostne spletne vsebine za mlade;
2. izboljševanju ozaveščenosti in povečanju sposobnosti;
3. ustvarjanju varnega okolja za otroke na spletu in
4. boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok.

5. V sporočilu je navedenih več ukrepov, ki jih morajo sprejeti sektor, države članice oziroma Komisija. V njem so obravnavana vprašanja, kot so starševski nadzor, nastavitve zasebnosti, ocenjevanje primernosti glede na starost, orodja za poročanje, dežurne telefonske številke ter sodelovanje med sektorjem, dežurnimi telefonskimi številkami in organi pregona.

I.3 Cilji in področje uporabe mnenja ENVP

6. ENVP v celoti podpira pobude, namenjene krepitvi zaščite otrok na spletu in izboljšanju sredstev za boj proti zlorabi otrok na spletu.⁽⁵⁾ ENVP je v dveh prejšnjih mnenjih poudaril pomen zaščite in varnosti otrok na spletu z vidika varstva podatkov.⁽⁶⁾ Pozdravlja dejstvo, da je to upoštevano v sporočilu.

7. Dejstvo, da otroci vse bolj uporabljajo digitalno okolje, in stalni razvoj tega okolja pomenita nova tveganja za varstvo podatkov in zasebnost, ki so navedena v točki 1.2.3 sporočila. Takšna tveganja med drugim vključujejo zlorabo osebnih podatkov, neželeno razširjanje osebnega profila otrok na spletnih straneh družabnega omrežja, vse večjo uporabo storitev za ugotavljanje geografskega položaja,

⁽¹⁾ COM(2012) 196 final.

⁽²⁾ Agenda EU za otrokove pravice, COM(2011) 60 konč.

⁽³⁾ Evropska digitalna agenda, COM(2010) 245 konč.

⁽⁴⁾ Sklepi Sveta o varstvu otrok v digitalnem svetu, 3128. zasedanje Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport, Bruselj, 28. in 29. novembra 2011.

⁽⁵⁾ Izvaja se tudi več pobud na mednarodni ravni, kot je Strategija Sveta Evrope o pravicah otrok (2012–2015), COM(2011) 171 konč. z dne 15. februarja 2012.

⁽⁶⁾ Glej Mnenje ENVP o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju večletnega programa Skupnosti za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije, objavljeno v UL C 2, 7.1.2009, str. 2, in Mnenje ENVP o predlogu direktive o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji, ki razveljavlja Okvirni sklep 2004/68/PNZ, objavljeno v UL C 323, 30.11.2010, str. 6.

vse večjo neposredno izpostavljenost otrok oglaševalskim kampanjam in hudim kaznivim dejanjem, kot je zloraba otrok. To so posebna tveganja, ki jih je treba obravnavati na način, ki ustreza specifičnosti in ranljivosti te kategorije ogroženih posameznikov.

8. ENVP pozdravlja dejstvo, da morajo ukrepi, predvideni v sporočilu, upoštevati veljavni okvir varstva podatkov (vključno z Direktivo 95/46/ES in Direktivo 2002/58/ES ⁽¹⁾ o zasebnosti in elektronskih komunikacijah), Direktivo 2000/31/ES o elektronskem poslovanju ⁽²⁾ in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, in da sporočilo upošteva tudi predlagani novi okvir varstva podatkov ⁽³⁾. ENVP poudarja, da morajo biti vsi ukrepi, ki bodo uvedeni in se bodo uporabljali po tem sporočilu, skladni s tem okvirom.

9. V tem mnenju so poudarjena posebna vprašanja glede varstva podatkov, ki izhajajo iz ukrepov, predvidenih v sporočilu, ki jih morajo ustrezno obravnavati vsi zadevni naslovniki sporočili, to je Komisija, države članice in po potrebi sektor. Podrobneje, v poglavju II so poudarjena posebna sredstva, ki lahko z vidika varstva podatkov pripomorejo h krepitvi zaščite in varnosti otrok na spletu. V poglavju III mnenja so poudarjena nekatera vprašanja v zvezi z varstvom podatkov, ki jih je treba obravnavati za izvajanje ukrepov, namenjenih boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok na spletu, zlasti glede uporabe orodij za poročanje ter sodelovanja med sektorjem, organi pregona in dežurnimi telefonskimi številkami.

IV. Sklepne ugotovitve

49. ENVP podpira pobude Komisije za vzpostavitev varnejšega spleta za otroke ter njena prizadevanja v boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok. Pozdravlja zlasti priznanje varstva podatkov kot ključnega elementa za zagotavljanje zaščite otrok na spletu in povečanje njihove sposobnosti, da lahko varno uživajo koristi te zaščite.

50. ENVP poudarja, da morajo sektor, države članice in Komisija ustrezno obravnavati zahteve glede varstva podatkov pri izvajanju pobud, namenjenih izboljšanju varnosti otrok na spletu, zlasti:

- države članice morajo zagotoviti, da v izobraževalne kampanje in gradiva vključijo sklicevanja na tveganja v zvezi z varstvom podatkov in informacije, kako lahko otroci in starši ta tveganja preprečijo. Treba je razviti tudi sinergije med organi za varstvo podatkov, državami članicami in sektorjem za spodbujanje ozaveščenosti otrok in staršev o spletni varnosti,
- sektor mora zagotoviti, da osebne podatke otrok obdeluje v skladu z zakonodajo in da po potrebi pridobi soglasje staršev. Uvesti mora privzete nastavitve zasebnosti za otroke, ki zagotavljajo mehanizme z večjo zaščito od tistih, ki bi morali biti privzeto vgrajeni za vse uporabnike. Poleg tega mora uvesti tudi ustrezne mehanizme opozarjanja za opozoritev otrok, ki želijo spremeniti svoje privzete nastavitve zasebnosti, in zagotovitev, da je takšna sprememba po potrebi potrjena s privolitvijo staršev. Prizadevati bi si moral za uvedbo in uporabo ustreznih orodij za preverjanje starosti, ki niso intruzivna z vidika varstva podatkov,
- v zvezi z informacijami za otroke bi moral sektor proučiti, kako razviti taksonomijo za enostavno zagotavljanje informacij otrokom in jih obveščati o morebitnih tveganjih, povezanih s spremembo njihovih privzetih nastavitvev,
- ENVP v zvezi z oglaševanjem, namenjenim otrokom, opozarja, da ne sme biti nobenega neposrednega trženja, usmerjenega izključno na mladoletnike, in da otroci ne smejo biti predmet vedenjskega oglaševanja. Meni, da mora Komisija zagotoviti močnejšo spodbudo sektorju za oblikovanje samoregulativnih ukrepov na ravni EU, ki varujejo zasebnost in spodbujajo dobre prakse v zvezi s spletnim

⁽¹⁾ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij, UL L 201, 31.7.2002, str. 37.

⁽²⁾ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu, UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

⁽³⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (Splošna uredba o varstvu podatkov), COM(2012) 11 final.

oglaševanjem, namenjenim otrokom, temeljijo pa naj na popolnem spoštovanju zakonodaje o varstvu podatkov. Poleg tega Komisijo spodbuja, naj prouči možnost sprejetja dodatnih zakonov na ravni EU za zagotavljanje ustreznega upoštevanja pravic otrok do zasebnosti in varstva podatkov v okviru oglaševanja.

51. Pobude, ki so bile v sporočilu poudarjene v zvezi z bojem proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok, odpirajo številna vprašanja glede varstva podatkov, ki jih morajo zainteresirane strani pazljivo obravnavati na svojem zadevnem področju delovanja:

- zaradi občutljivosti orodij za poročanje z vidika varstva podatkov mora njihova uvedba in uporaba temeljiti na ustrezni pravni podlagi. ENVP priporoča, naj se v zakonodaji jasno določi uvedba in uporaba orodja za poročanje, namenjenega otrokom po vsej EU in predvidenega v oddelku 2.2.3. Poleg tega svetuje, naj se jasno opredelita „škodljiva vsebina in ravnanje“, ki ju bo mogoče sporočiti prek prihodnjega orodja za poročanje, namenjenega otrokom po vsej EU,
- ENVP sektor spodbuja, naj oblikuje standardne minimalne predloge za poročanje, ki morajo biti oblikovane tako, da obdelavo osebnih podatkov omejijo le na podatke, ki so nujno potrebni,
- postopke poročanja prek dežurnih telefonskih števil bi bilo mogoče bolje opredeliti. Evropski kodeks ravnanja, ki vključuje splošne postopke poročanja in zaščitne ukrepe za varstvo podatkov, tudi v zvezi z mednarodnimi izmenjavami osebnih podatkov, bi izboljšal varstvo podatkov na tem področju,
- za zagotavljanje razvoja orodij za poročanje, ki zagotavljajo visoko raven varstva podatkov, morajo organi za varstvo podatkov vzpostaviti konstruktiven dialog s sektorjem in drugimi zainteresiranimi stranmi,
- sodelovanje med sektorjem in organi pregona v zvezi s postopki za prijavo in odstranitev gradiva o zlorabi otrok, objavljenega na spletu, mora potekati le na ustrezni pravni podlagi. Treba je jasneje opredeliti načine takšnega sodelovanja. To velja tudi za sodelovanje med sektorjem in prihodnjim Evropskim centrom za boj proti kibernetiki kriminaliteti,
- ENVP meni, da je treba vzpostaviti ustrezno ravnovesje med upravičenim ciljem boja proti nezakonitim vsebinam in ustrezni naravi uporabljenih sredstev. Opozarja, da morajo organi kazenskega pregona izvajati vse ukrepe nadzora telekomunikacijskih omrežij, če so ti v posebnih primerih potrebni.

V Bruslju, 17. julija 2012

Giovanni BUTTARELLI
*Pomočnik Evropskega nadzornika za varstvo
podatkov*
